

ADMINISTRATIVE REFORMS IN FOREIGN COUNTRIES AND DEVELOPMENT OF THE MINISTERIAL LINK OF MANAGEMENT

Elyorbek A. Otajonov

Researcher

Institute for the Study of Youth Problems and Training of Prospective Personnel under the Youth Affairs Agency of the Republic of Uzbekistan

Tashkent, Uzbekistan

E-mail: elyor.otajonov303@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: administrative reform, state, social life, citizens, society, foreign experience, reform.

Received: 20.09.24

Accepted: 22.09.24

Published: 24.09.24

Abstract: Civil reforms are an important factor in the further improvement of the quality of the public administration system, the effective and rapid implementation of services provided to citizens. They not only improve internal processes, but can further strengthen the relationship between the state and citizens, expand attention and create positive changes in society. Therefore, civil reforms must be constantly developed and implemented in the formation process.

XORIYIY MAMLAKATLARDAGI MA'MURIY ISLOHOTLAR VA BOSHQARUVNING VAZIRLIK BO'G'ININI RIVOJLANTIRISH

Elyorbek A. Otajonov

tayanch doktorant

O'zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi huzuridagi Yoshlar muammolarini o'rganish va istiqbolli kadrlarni tayyorlash instituti

Toshkent, O'zbekiston

E-mail: elyor.otajonov303@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Ma'muriy islohot, davlat, ijtimoiy hayot, fuqorolar, jamiyat, xorijiy tajriba, islohot.

Annotatsiya: Mamuriy islohatlar davlat boshqaruvi tizimining sifatini yanada yaxshilash, fuqarolarga ko'rsatiladigan xizmatlarni samarali va tezkor tarzda amalga oshirishda muhim omil hisoblanadi. Ular nafaqat ichki jarayonlarni takomillashtiradi, balki davlat va fuqarolar o'rtasidagi munosabatlarni yanada mustahkamlashi,

e'tiborni kengaytirishi va jamiyatda ijobiy o'zgarishlarni yaratishi mumkin. Shu sababli, mamuriy islohatlar shakllantirish jarayonida doimiy ravishda ishlab chiqilishi va amalga oshirilishi lozim.

АДМИНИСТРАТИВНЫЕ РЕФОРМЫ В ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАНАХ И РАЗВИТИЕ МИНИСТЕРСКОГО ЗВЕНА УПРАВЛЕНИЯ

Элёрбек А. Отажонов

Докторант

Института изучения проблем молодежи и подготовки перспективных кадров Агентства по делам молодежи Республики Узбекистан

Ташкент, Узбекистан

E-mail: elyor.otajonov303@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: административная реформа, государство, общественная жизнь, граждане, общество, зарубежный опыт, реформа.

Аннотация: Административная реформа является важным фактором дальнейшего повышения качества системы государственного управления, эффективного и оперативного оказания услуг гражданам. Они не только улучшают внутренние процессы, но и могут еще больше укреплять отношения между государством и гражданами, расширять сферу внимания и создавать позитивные изменения в обществе. Поэтому административные реформы должны постоянно разрабатываться и осуществляться в процессе формирования.

KIRISH

XX asr oxiri - XXI asr boshlarida xorijiy mamlakatlarning davlat boshqaruvi tizimlarida amalga oshirilgan o'zgarishlarni shartli ravishda zamonaviy ma'muriy islohotlar deb hisoblash mumkin. XIX asrda ham, XX asr davomida ham ko'plab islohot g'oyalari va amaliy loyihalar mavjud edi. Shu munosabat bilan fransuz professori Roland Drago shunday dedi: "Ma'muriy islohot qaysidir ma'noda afsona, ma'muriyat doimiy islohot holatida, bu uning sog'lig'ining belgisidir".

Xorijiy mamlakatlardagi davlat boshqaruvi tizimlari doimiy ravishda barqaror rivojlanish sharoitlariga, davom etayotgan iqtisodiy va ijtimoiy jarayonlarning globallashtiruviga, axborot oqimlari va texnologiyalarining o'sishiga moslashib bordi. O'zgarishlar zarurati, shuningdek, davlat boshqaruvidan norozilik, aholining davlat apparatiga bo'lgan ishonchining pasayishi bilan bog'liq edi. Adabiyotda ma'muriy davlatning inqirozi haqida gap boradi, bu jamoat ishlarini boshqarish qobiliyatini yo'qotish, soliq to'lovchilarning pullaridan samarasiz foydalanish,

aholiga ko'rsatiladigan xizmatlar sifatining pasayishi, davlat hokimiyati va davlat xizmatiga bo'lgan ishonchning keskin pasayishi va boshqalar. Har bir xorijiy davlat ma'muriy islohotlar sohasida o'z tajribasini to'plagan. Ushbu tajriba ma'lum bir davlatning siyosiy, tarixiy, huquqiy va madaniy xususiyatlari tufayli muhim xususiyatlarga ega. Shu bilan birga, ma'muriy islohotlar vektorini umumiy deb hisoblash mumkin. Bu islohotlarning maqsadlarini, zamonaviy ma'muriy islohotlarning asosiy yo'nalishlari va turlarini ajratib ko'rsatishga imkon beradi. Amalga oshirilayotgan o'zgarishlarning radikalizmiga kelsak, ba'zi mamlakatlar har tomonlama o'zgarishlarga e'tibor qaratdilar, boshqalari mavjud tartibni saqlashga intildilar va faqat uning kichik modifikatsiyalari o'zlari uchun maqbul deb hisobladilar.

ASOSIY QISM

Ma'muriy islohotning maqsadlari ko'p jihatdan ma'lum bir mamlakatda davlat boshqaruvi faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari bilan belgilanadi. Shunday qilib, Angliya-sakson mamlakatlarida davlat boshqaruvi sohasidagi eng muhim vazifa an'anaviy ravishda ma'muriy boshqaruv tizimida jismoniy shaxslarning manfaatlarini o'zboshimchalikdan himoya qilish tizimini yaratish edi. Ushbu sohadagi huquqiy mexanizmlar jamoat ma'muriyati faoliyat ko'rsatishi mumkin bo'lgan qat'iy asoslarni yaratishga qaratilgan edi. Shu munosabat bilan asosiy e'tibor jamoat ma'muriyati va sud nazorati va shuning uchun protsessual qoidalarining javobgarligiga qaratildi. Romano-Germaniya mamlakatlari uchun davlat ma'muriyati faoliyati samaradorligini va fuqarolik jamiyati tuzilmalarining boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayonida ishtirok etishini ta'minlash muhim ahamiyatga ega. Sharqiy Evropa mamlakatlarida va postsovet hududida paydo bo'lgan mamlakatlarda davlat tasarrufidagi iqtisodiyot asosida tuzilgan ma'muriy va qo'mondonlik boshqaruvining xususiyatlari to'liq eskirmagan; iqtisodiy va ijtimoiy sohalarida to'g'ridan-to'g'ri davlat boshqaruvining ortiqchaligi. Shuning uchun islohotlar ushbu mamlakatlar guruhiga xos bo'lgan maqsadlarni ko'zladi. Birinchi holda, asosiy e'tibor ommaviy boshqaruv tizimining shaffofligiga, Ma'muriy va sud protseduralarini takomillashtirishga qaratildi. Ikkinchi holda, birinchi navbatda, boshqaruv tuzilmalarini takomillashtirish va ularning faoliyatini tashkil etish, davlat boshqaruvi samaradorligini oshirish vazifalari hal qilindi. Uchinchi guruh mamlakatlarida davlat boshqaruvini demokratlashtirish va markazsizlashtirish muammolari dolzarb edi.

Ilmiy adabiyotlarda ma'muriy islohotlarning turli maqsadlari keltirilgan: boshqaruv faoliyati samaradorligini oshirish; davlat boshqaruvi tizimiga raqobat printsipini joriy etish; davlat boshqaruvini tashkil etishda markazsizlashtirish va dekonsentratsiya; boshqaruv qarorlarini qabul qilish mexanizmini qayta qurish va boshqalar. Shu bilan birga, barcha mualliflar ma'muriy islohotlar markazida menejment yondashuvi doimo saqlanib qolganligini

tan olishadi. Yangi davlat boshqaruvi zamonaviy davlatning tashkil etilishi va faoliyatiga bozor mexanizmlari, institutlari va munosabatlarini joriy etishga urinishlar bilan qisqartirilishi mumkin.

Adabiyotda ma'muriy islohotlarning bir nechta tasniflari taklif etiladi. Shunday qilib, R. Drago islohotlarni ularni amalga oshirish usullari bilan ajratib turadi. U komissiyalar yordamida islohotlarni ta'kidlaydi; eksperiment asosida amalga oshirilgan islohotlar; xususiy tashkilotlar yordamida amalga oshirilgan islohotlar. Ularning asosiy tarkibiga qarab funktsional, protsessual va tarkibiy islohotlarni ajratish mumkin. Ushbu islohotlar o'rtasida aniq chegaralar yo'q va biron bir joyda bu islohotlar bir-biridan alohida "sof shaklda" amalga oshirilganligi haqida bahslashish qiyin. Aksincha, ularning g'oyalari bir-biriga bog'langan va aralashgan. Shunga qaramay, funktsional va protsessual islohotlar, sodda bo'lgani kabi, tarkibiy eng murakkab islohotlardan oldin bo'lishi kerak.

Turli mamlakatlardagi vazirlik tizimi ko'pincha islohotlarga duch kelgan. Vazirliklar (idoralar) soni, nomlari va funksiyalari o'zgardi. Ushbu tendentsiyani keltirib chiqargan bir nechta sabablarni aytib o'tish mumkin.

1. Vazirlik (idora) bo'linib ketdi, chunki u kengayib, bir kishi boshqarishi uchun juda katta bo'lib qoldi.

2. Qisqa muddatli yoki nisbatan uzoq muddatli istiqbolda alohida ahamiyatga ega bo'lgan vazifalar paydo bo'ldi.

3. Koalitsiya kabinetlarida vazirliklar (idoralar) ko'pincha partiyalar vakilligini muvozanatlash uchun siyosiy maqsadlarda tashkil etilgan.

4. Vazirliklar (idoralar) sub'ektiv sabablarga ko'ra, Vazirlar Mahkamasiga kiritmoqchi bo'lgan shaxsning moyilligi, qobiliyati yoki ambitsiyalarini hisobga olish zarur bo'lganda yoki aksincha, u yoki bu shaxsni faol faoliyatdan chetlashtirishga harakat qilganda va unga kompensatsiya tartibida tayinlanganda tashkil etilgan. faqat muhim ko'rinishga ega bo'lgan lavozim.

5. Agar hukumat tarkibida tegishli vazirlik (idora) paydo bo'lsa, uning manfaatlari yaxshiroq namoyon bo'lishiga ishonadigan ma'lum bir bosim guruhining intilishlarini qondirish uchun.

Vazirliklar va idoralar tizimi doimiy ravishda tuzatish zarurligini keltirib chiqaradigan ba'zi xususiyatlarga ega. Ushbu xususiyatlar quyidagilardan iborat. Vazirliklar (idoralar) o'rtasida bir nechta yoki hatto ko'pchilik vazirliklar bir xil masalani hal qilgan hollarda ishqalanish va nizolar yuzaga kelishi mumkin emas. Bunday "umumiy" masalaga misollar byudjet loyihasini ishlab chiqish yoki maqsadli dasturlarni amalga oshirishda ishtirok etish bo'lishi mumkin. Binobarin, alohida vazirliklar (idoralar) pozitsiyalarini muvofiqlashtirishga va

yuzaga kelgan nizolarni hal qilishga imkon beradigan mexanizmlar yoki tuzilmalarni yaratish zarurati tugʻiladi. Bunday tuzilmalarni faqat hukumatning oʻzi yaratishi mumkin-bu ularning apparatlari yoki idoralari, idoralararo komissiyalar va qoʻmitalar. Shunday qilib, vazirliklar va idoralar tizimining bu xususiyati sof apparat tuzilmalari - hukumat apparatlari va hukumat qoʻmitalari taʼsirining kuchayishiga olib keldi, ular vaqt oʻtishi bilan vazirliklarning (idoralarining) oʻzlarini takrorlay boshladilar yoki hatto almashtira boshladilar. Bundan tashqari, bunday tuzilmalarning yaratilishi davlat apparati sonining murakkablashishi va koʻpayishiga olib keladi. Vazirliklar (idoralar) tizimining ikkinchi xususiyati maʼmuriy vazifalarni muvofiqlashtirishning murakkabligidir. Shunday qilib, vazirliklar (idoralar) gʻarbiy yevropa maʼmuriy fanida odatda “gorizontal” deb nomlanadigan bir qator funktsiyalarni bajaradilar. Bu barcha vazirliklar va idoralar uchun umumiy funktsiyalar - xodimlarni boshqarish, mulkni boshqarish va boshqalar. Shunga oʻxshash funktsiyani barcha vazirliklar (idoralar) uchun yagona xizmat yoki har bir vazirlik (idora) mustaqil ravishda bajarishi mumkin. Bunday funktsiyalarni yagona xizmat tomonidan bajarish amaliyotning bir xilligini taʼminlaydi, boshqaruv ishining samaradorligini oshirishga imkon beradi va xarajatlarni tejashga olib keladi. Shu bilan birga, funktsiyalarning kontsentratsiyasi qoʻshimcha aloqani yaratishga va shuning uchun qaror qabul qilish jarayonida muddatlarning uzayishiga olib keladi. Bundan tashqari, markazlashtirilgan xizmatlar byurokratiya xavfi ostida. Shunday qilib, vazirlik (idoraviy) tizimining doimiy oʻzgarishining ikkinchi sababi gorizontal funktsiyalarni bajarish modelini izlashdir. Vazirlik (idoraviy) tizimining uchinchi xususiyati-joylarda boshqaruv vazifalarini bajarishda markazlashtirish va markazsizlashtirish balansiga erishish qiyinligi. Davlat boshqaruv funktsiyalarini Markaziy organlar va ularning xizmatlari tizimi orqali amalga oshirishi mumkin, shunda u toʻliq markazlashtirilgan boʻladi. Markazsizlashtirishda boshqaruvning maʼlum funktsiyalari shahar organlariga yoki mahalliy jamoalarga yuklatilgan.

Maʼmuriy islohotlar jarayonida Vazirlar tizimining koʻrinishi, alohida vazirliklar faoliyatining funktsiyalari va tartiblari sezilarli darajada oʻzgaradi. *Funksional maʼmuriy islohotlar*-ushbu turdagi islohotlarning asosiy mazmuni davlat organlarining vazifalari va vakolatlarini optimallashtirish, ortiqcha va takroriy funktsiyalardan voz kechishdir. Birinchidan, funksional islohotlar markazlashgan maʼmuriyatga taʼsir koʻrsatdi, chunki yevropa mamlakatlarida iqtisodiyotni boshqarish va ijtimoiy ishlarni hal qilishda vazirlik tizimining cheklangan imkoniyatlari XIX asr oxirida aniq boʻldi. Xorijiy mamlakatlarda vazirlik tizimidagi oʻzgarishlarning bir nechta asosiy yoʻnalishlarini ajratish mumkin, ularni shartli ravishda funksional islohotlar bilan bogʻlash mumkin. Bularga quyidagilar kiradi:

1. Bir qator funktsiyalarni markazlashtirilmagan muassasalarga - mustaqil agentliklarga, davlat korporatsiyalariga, davlat muassasalariga o'tkazish. Markazlashtirilmagan muassasalar ular birinchi marta XIX asr boshlarida tashkil etilgan va XX asr sud amaliyoti mamlakatlarida markazlashtirilmagan muassasalarning tashkil etilishi an'anaviy boshqaruv organlarining past samaradorligi, ular ko'rsatadigan xizmatlarning past sifati yoki ularga narxlarning oshishi bilan bog'liq. Boshqa sabablar qatorida ratsional boshqaruv talablariga zid bo'lgan ba'zi siyosiy urf-odatlarining oqibatlaridan qochish zarurligini ham aytib o'tish mumkin. Bu hukumatlarni shakllantirish, vazirliklarda yuqori lavozimlarga tayinlashning ba'zi xususiyatlarini anglatadi. Markazlashtirilmagan muassasalar mustaqil agentliklar, davlat korporatsiyalari, davlat korporatsiyalari deb nomlanishi mumkin. Markazlashtirilmagan muassasalar keng boshqaruv vakolatlarini oldilar va shuning uchun jamoat huquqining sub'ektlariga aylandilar. Shu bilan birga, ularning vazifalariga tijorat faoliyati ham kiritilgan, shuning uchun ular xususiy huquq subyektlari sifatida ham harakat qilishadi. Markazlashtirilmagan muassasalar to'g'ridan-to'g'ri biron bir vazirlik yoki boshqa davlat organi tizimiga kirmaydi va aksincha, tashkiliy jihatdan ulardan ajralib turadi. Shu bilan birga, ushbu muassasalar bir vaqtning o'zida qonun chiqaruvchi organlar va vazirlarga, ba'zi hollarda esa davlat rahbariga hisobot berishadi. Ma'muriy islohotlar jarayonida vazirliklarga yordam berish uchun markazlashtirilmagan muassasalar tashkil etildi. Ular davlat organlari va xo'jalik yurituvchi sub'ektlarga xos bo'lgan faoliyat usullarini birlashtiradi. Mustaqil agentliklar, davlat korporatsiyalari, davlat korporatsiyalari bozor sharoitida ishlashga yaxshiroq moslashgan va shuning uchun fuqarolar va yuridik shaxslarga davlat xizmatlarini ko'rsatishda juda muvaffaqiyatli.

2. Vazirlik (idoraviy) tizimi ichidagi funktsiyalarni qayta taqsimlash, idoraviy ustidan tuzilmalar tashkil etish, shu munosabat bilan vazirliklar (idoralar) funktsiyalarini o'zgartirish. Davlat boshqaruvida vazirliklar an'anaviy ravishda tarmoq boshlanishini bildiradilar. Menejmentning tarmoq printsipti shubhasiz afzalliklarga ega: resurslarni iqtisodiyot va ijtimoiy rivojlanish uchun muhim yo'nalishlarga jamlash, boshqaruv qarorlarini qabul qilish va amalga oshirishning aniq mexanizmi bilan klassik ijro etuvchi vertikallarni qurish qobiliyati. Shu bilan birga, tarmoq printsipti bilan alohida vazirliklar faoliyatini muvofiqlashtirish va muvofiqlashtirish zarurati tug'iladi. Eng umumiy shaklda bunday funktsiyani hukumat amalga oshiradi. Biroq, davlat boshqaruvining rivojlanishi bilan, ya'ni uning hajmining oshishi, vazifalar va funktsiyalarning murakkablashishi bilan hukumat tomonidan tarmoqlar faoliyatini muvofiqlashtirish etarli emas. Alohida "gorizontal" funktsiyalar bo'yicha muvofiqlashtirish zarurati tug'iladi. Shunday qilib, asta-sekin davlat boshqaruvining Markaziy organlari tizimini qurishning tarmoq printsipti funktsionalga o'zgarib bormoqda. Bunday o'tish XX asr o'rtalarida

aniq belgilangan. Shu maqsadda, yuqorida ta'kidlab o'tilganidek, maxsus xizmatlar yaratilmoqda. Bunday xizmatlarga misol sifatida siyosatni amalga oshirishni nazorat qiluvchi va AQSh vazirliklari va idoralariga davlat xizmati sohasida yordam ko'rsatadigan idoralararo organlar - xizmatlar tizimini himoya qilish Kengashi, xodimlarni boshqarish xizmati keltirilishi mumkin. Bundan tashqari, vazirliklarning o'zlari ko'pincha tarmoqlararo muvofiqlashtirish bo'yicha va kolatlarga ega bo'ladilar ya'ni sof sanoatni boshqarish organlari bo'lishni to'xtatadi. Ushbu o'zgarishlar ta'siri ostida vazirliklarning (idoralarning) funktsiyalari ham o'zgaradi. Ularning faoliyatida boshqaruv va boshqaruv tartibga solish, muvofiqlashtirish va nazorat qilish bilan almashtiriladi. Davlat strategik boshqaruv masalalarini o'zida saqlab qolishga va xo'jalik yurituvchi subyektlar va o'zini o'zi tartibga soluvchi tashkilotlar amalga oshirishi mumkin bo'lgan barcha ortiqcha funktsiyalardan xalos bo'lishga intiladi. Bundan tashqari, Markaziy boshqaruv organlari boshqaruv mehnatining samarasiz va samarasiz sarflanishiga yo'l qo'ymaslik uchun takroriy funktsiyalarni yo'q qiladi.

XX asr davomida vazirliklar sonining o'sishi tendentsiyasi kuzatildi. Ma'muriy islohotlar jarayonida yana bir tendentsiya namoyon bo'ladi - super vazirliklar deb ataladigan narsalarni yaratish. Super vazirliklar tegishli sohalarida faoliyat yuritadigan bir qator tarmoq vazirliklari yoki vazirliklar va xizmatlarning birlashishi asosida shakllantiriladi. Masalan, alohida transport vazirliklarining birlashishi natijasida yagona transport vazirligi tashkil etiladi, iqtisodiy sohadagi vazirliklarning birlashishi iqtisodiyot vazirligining shakllanishiga olib keladi. 2002-yilda iqtisodiyot vazirligi va mehnat vazirligining birlashishi natijasida tashkil etilgan Germaniya mehnat va iqtisodiyot vazirligi super vazirlikka misol bo'la oladi. Ushbu super vazirlikning shakllanishida unga iqtisodiyotni yanada dinamik qilish va mamlakatda ishsizlik darajasini pasaytirish vazifasi qo'yildi. Yana bir misol - AQSh milliy xavfsizlik departamenti. Ushbu vazirlik 2003-yilda tashkil etilgan bo'lib, u xavfsizlik uchun mas'ul bo'lgan 22 ta turli xizmatlarni birlashtirgan: qirg'oq qo'riqchilari, chegara qo'riqchilari, avariya xizmatlari va boshqalar. Ushbu super vazirlikning vazifasi AQShda terroristik tahdidlarga qarshi kurash harakatlarini muvofiqlashtirishdir. 2006-yil oxirida Ozarbayjonda favqulodda vaziyatlar vazirligi tashkil etildi, uni ko'pincha super vazirlik deb ham atashadi. Shunday qilib, texnogen ofatlar va tabiiy ofatlar yuzaga kelishi ehtimoli, shuningdek terrorchilik hujumlari tahdidi bilan alohida ahamiyatga ega bo'lgan ob'ektlarni himoya qilish uchun vazirlik tizimida maxsus harbiylashtirilgan xavfsizlik tuzilmasi yaratildi. Vazirlikka "Kaspiy ixtisoslashtirilgan avariya-qutqaruv xizmati" ochiq aksiyadorlik jamiyati kemalari va pristanlari, fuqaro mudofaasi, yong'in muhofazasi, suvlarda qutqaruv xizmatlari va davlat rezervi tizimi berildi. Bundan tashqari,

vazirlikka tezkor-qidiruv faoliyatini olib borish va vazirlikning qutqaruv xizmatini tashkil etish huquqi beriladi.

3. Markazlashgan davlat boshqaruvi organlari va mahalliy o'zini o'zi boshqarish organlari o'rtasida funktsiyalarni qayta taqsimlash. Mahalliy o'zini o'zi boshqarish organlariga mahalliy ahamiyatga ega bo'lgan masalalar kiradi: shahar mulkini boshqarish, mahalliy byudjetni shakllantirish va ijro etish, mahalliy soliqlar va yig'imlarni belgilash va boshqalar. Bunday delegatsiya bir martalik, ma'lum muddatga yoki muddatsiz bo'lishi mumkin. Davlat uy-joy, sog'liqni saqlash, ta'lim, tarixiy va madaniy yodgorliklarni muhofaza qilish, hayvonot dunyosini muhofaza qilish, sanitariya nazorati, yong'in xavfsizligi va boshqalar sohasidagi vakolatlarini topshirishi mumkin. Agar mahalliy o'zini o'zi boshqarish davlat boshqaruv tizimiga qat'iy kiritilgan bo'lsa, u holda u o'z avtonomiyasini yo'qotadi va shuning uchun jamoat hokimiyati darajasi sifatida mavjud bo'lishni to'xtatadi, bu esa aholining mahalliy ahamiyatga ega masalalarni o'z javobgarligi ostida mustaqil hal etishini ta'minlaydi. Mahalliy darajada munitsipalitetni hayotni qo'llab-quvvatlash va davlat boshqaruvi masalalarini hal qilish uchun zarur bo'lgan vakolatlar bo'lishi kerak, bu boshqaruv samaradorligi nuqtai nazaridan joylarda hal qilish maqsadga muvofiqdir.

Ma'muriy islohotlar jarayonida markazlashgan ma'muriyat va mahalliy o'zini o'zi boshqarish o'rtasidagi funktsiyalarni qayta taqsimlashga katta ahamiyat beriladi. Zamonaviy ma'muriy islohotlarning yo'nalishlaridan biri markazsizlashtirish bo'lib, unda ilgari markazlashtirilgan ma'muriyat tomonidan amalga oshiriladigan vakolatlar mahalliy darajaga o'tkaziladi. Ko'pgina ekspertlarning ta'kidlashicha, markazsizlashtirish natijasida davlat xizmatlarini ko'rsatish darajasi yaxshilanmoqda. Biroq, bu xulosa faqat davlatlarga berilgan mahalliy ahamiyatga molik masalalar va vakolatlar doirasi mahalliy organlarning ularni hal qilish uchun moddiy va moliyaviy imkoniyatlariga mos kelishi sharti bilan amal qiladi. Agar mahalliy organlarning vakolatlari tegishli resurslar bilan ta'minlanmagan bo'lsa, unda fuqarolar mahalliy organlarga nisbatan ishonchsizlikka ega. Shunday qilib, ma'muriy islohot g'oyalaridan biri obro'sizlantiriladi va uning natijalari bekor qilinadi.

XULOSA

Ma'muriy islohotlar davlatlarning rivojlanish jarayonida muhim omil bo'lib, iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy sohalarida ijobiy o'zgarishlarga olib keladi. Ularni amalga oshirish orqali davlatlar yanada barqaror, raqobatbardosh va ishlashga qodir tizimlarga aylanishi mumkin. Shuningdek, bu jarayonda fuqarolarning ishtiroki va ularga qulay shart-sharoitlar yaratish, davlatning boshqaruv sifatini oshirish uchun zaruriy omillardir. Mamuriy islohatlar davlatning yanada barqaror, ochiq va samarali rivojlanishini ta'minlashda asosiy omillardan biridir. Ular

iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy sohalarda yaxshilanishlarni keltirib chiqargan holda, fuqarolar hayotini yaxshilashga va davlatning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli, ma'muriy islohatlarni amalga oshirish xalqning farovonligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Ma'muriy islohatlar davlatning rivojlanishida mustahkam asos bo'lib xizmat qiladi. Ular iqtisodiy va ijtimoiy jarayonlarni yaxshilash, siyosiy muhitni liberlizatsiya qilish va davlat organlarining samaradorligini oshirish orqali umumiy taraqqiyotga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu boisdan, mamuriy islohatlar doimiy ravishda amalga oshirilishi zarur, chunki bu jarayon davlatning barqaror va uzluksiz rivojlanishiga xizmat qiladi.

FOYDALANIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Драго Р. Административная наука. М.: Прогресс, 1982. С.72.
2. Сравнительное государственное управление: теория, реформы, эффективность. С.-Пб.: Изд-во С.-Пб. ун-та, 2000.
3. Государственное управление и политика. С.-Пб.: Изд-во С.-Пб. ун-та, 2002.
4. Boimirzaeva R.X., Axmedova X. Temur tuzuklari – buyuk siyosiy-huquqiy manba // Yosh olim. – 2017
5. Pushkarev E. A. Ichki ishlar organlari faoliyatida inson va fuqaroning huquq va erkinliklarini ta'minlash tizimida qonuniylik va uning kafolatlari (nazariy va huquqiy jihat): Bitiruv malakaviy ishi. dis. ... samimiy. qonuniy Fanlar. - Rostov-na-Donu, 2013.
6. Radaelli, C.M. (2005) 'Diffusion without convergence: How political context shapes the adoption of regulatory impact assessment' Journal of European Public Policy, 12(5) October: 924-943